VERGİ PLANLAMASI · 24 KASIM 2026

Kendinize yaptırdığınız özel sağlık sigortası vergiyi düşürür mü? 40 bin TL primin hesabı

Aytaç Yavuzel · Yavuzel Mali Müşavirlik

Kendiniz, eşiniz ve küçük çocuklarınız için ödediğiniz özel sağlık sigortası primini yıllık beyannamede gelirinizden düşebilirsiniz. 40.000 TL'lik primin 2026'da size 14.000 TL vergi kazandırdığı örneği adım adım hesapladım.

Evet, düşürür. Yıllık gelir vergisi beyannamesi veriyorsanız kendiniz, eşiniz ve küçük çocuklarınız için ödediğiniz özel sağlık sigortası primini beyan ettiğiniz gelirden indirebilirsiniz. Sınır şu: indirim, beyan ettiğiniz gelirin %15'ini ve asgari ücretin yıllık tutarını geçemez. 2026'da brüt asgari ücret aylık 33.030 TL, yıllık tutarı 396.360 TL. Aralık 2026'da ödediğiniz prim de Mart 2027'de vereceğiniz 2026 beyannamesine girer. Bunun şartı, primin gerçekten 2026 içinde ödenmiş olması.

Hangi primler, kimin için indirilir?

Müşterilerimden en çok duyduğum soru şu: "Poliçe benim adıma, ama eşimle çocuklarım da içinde. Hepsini düşebilir miyim?" Eşiniz ve çocuklarınız ayrı beyanname vermiyorsa düşebilirsiniz. Gelir Vergisi Kanunu'nun 89. maddesi mükellefin kendisine, eşine ve küçük çocuklarına ait primleri kapsıyor. Ancak eşiniz ya da çocuğunuz kendi adına beyanname veriyorsa, onun primi sizin değil onun beyannamesinde, onun gelirinden indirilir. Bu maddeye "gelirden indirim" diyoruz: masraf gibi deftere yazılmaz, beyannamede bulunan kazançtan ayrıca düşülür.

Hangi primin ne kadarının indirileceği sigortanın türüne bağlı:

Sigorta türü	İndirilebilecek kısım
Sağlık, hastalık, kaza, ölüm, engellilik, analık, doğum, tahsil sigortası	Primin %100'ü
Hayat sigortası	Primin %50'si

Kanunun aradığı diğer şartlar:

- Sigorta şirketinin merkezi Türkiye'de olmalı. Yurt dışındaki bir şirkete ödenen prim indirilmez.
- Prim, gelirin elde edildiği yıl içinde ödenmiş olmalı.
- Toplam indirim beyan edilen gelirin %15'ini ve asgari ücretin yıllık tutarını aşmamalı. İkisinden hangisi düşükse sınır odur.

Örnek: yılda 40.000 TL prim ödeyen esnafın hesabı

Varsayımlar: 2026'da ticari kazancınız 1.200.000 TL. Kendiniz, eşiniz ve çocuklarınız için tek poliçeyle yılda 40.000 TL özel sağlık sigortası primi ödüyorsunuz ve primin tamamını 2026 içinde ödediniz. Başka geliriniz ve başka indiriminiz yok. Eşiniz ve çocuklarınız kendi adlarına beyanname vermiyor.

Önce sınırı bulun

- Gelirin %15'i: 1.200.000 × %15 = 180.000 TL
- Asgari ücretin yıllık tutarı: 33.030 × 12 = 396.360 TL
- Düşük olan 180.000 TL. Sınırınız bu.

Sonra indirilecek tutarı belirleyin

40.000 TL, 180.000 TL'lik sınırın altında kaldığı için primin tamamını indirebilirsiniz.

Son olarak matrahı ve vergiyi karşılaştırın

Matrah, vergi hesaplanan tutardır. 2026 tarifesinde 1.000.000 TL ile 5.300.000 TL arasındaki dilim için şöyle hesaplanır: 1.000.000 TL'nin vergisi olan 232.500 TL'ye, aşan kısmın %35'i eklenir.

	Primi indirmezseniz	Primi indirirseniz
Ticari kazanç	1.200.000 TL	1.200.000 TL
Sigorta primi indirimi	0 TL	40.000 TL
Matrah	1.200.000 TL	1.160.000 TL
1.000.000 TL'yi aşan kısım	200.000 TL	160.000 TL
Aşan kısmın vergisi (%35)	70.000 TL	56.000 TL
1.000.000 TL'nin vergisi	232.500 TL	232.500 TL
Gelir vergisi	**302.500 TL**	**288.500 TL**

Fark 14.000 TL. Bu, 40.000 TL'nin %35'ine eşit. Yani 40.000 TL'lik poliçenin size gerçek maliyeti 26.000 TL'ye iniyor. Bu hesaba damga vergisi gibi başka kalemleri katmadım.

Prim yüksek, kazanç düşükse: sınırı aşan kısım yanar

Sınır her yıl ayrı hesaplanır. İndiremediğiniz kısım bir sonraki yıla devredilmez.

Örnek: 2026 kazancınız 600.000 TL, ailece ödediğiniz sağlık primi 120.000 TL olsun.

- Sınır: 600.000 × %15 = 90.000 TL. Bu tutar 396.360 TL'nin altında olduğu için sınır 90.000 TL olur.

- İndirilebilen 90.000 TL. Kalan 30.000 TL kullanılamaz.
- İndirimsiz vergi: 70.500 + (200.000 × %27) = 124.500 TL
- 510.000 TL matrahla vergi: 70.500 + (110.000 × %27) = 100.200 TL
- Tasarruf: 24.300 TL

Benim önerim şu: Poliçeyi büyütmeyi düşünüyorsanız önce o yılki tahmini kazancınızın %15'ine bakın. Sınırı aşan kısım vergi açısından hiçbir şey kazandırmaz. Eşiniz de kendi gelirini beyan ediyorsa onun primi zaten onun beyannamesinden indirilir; bu durumda her biriniz kendi beyan ettiği gelir üzerinden ayrı sınır kullanır.

Aralık'ta ödenen prim hangi yıla yazılır?

Burada önemli olan poliçenin başlangıç tarihi değil, ödemenin yapıldığı tarih. Kanun primin "gelirin elde edildiği yılda ödenmiş" olmasını istiyor.

- Aralık 2026'da peşin ödediğiniz prim 2026 beyannamesinde indirilir.
- Kasım 2026'da başlayıp 12 taksite bölünen bir poliçede yalnız 2026 içinde ödenen taksitler 2026'ya girer. 2027'de ödenen taksitler 2027 beyannamesinde indirilir.
- Kredi kartıyla ödemede ödemenin yapıldığı tarihe bakılır. Sigorta şirketinden aldığınız ödeme belgesinde bu tarih yazar.

Bu yüzden yıl bitmeden poliçe yaptırmayı düşünüyorsanız ödemenin 31 Aralık'tan önce yapılmasına dikkat edin. Yıl sonu planlamasında bunun yanında Aralık'ta alınan demirbaşa tam yıl amortisman konusuna da bakmanızı öneririm.

İşletmeye gider yazmak neden yanlış?

Bazı mükellefler bu faturayı işletmenin gideri olarak deftere geçiriyor. Kendiniz ve aileniz için yaptırdığınız sağlık sigortası kişisel bir harcamadır ve kazancın elde edilmesiyle ilgisi yoktur. Kanunun 41. maddesine göre işletme sahibinin, eşinin ve çocuklarının işletmeden çektiği paralar ve aldığı değerler gider yazılamaz. İncelemede bu gider reddedilir. Üstüne eksik ödenen vergi, vergi ziyaı cezası ve gecikme faiziyle birlikte istenir.

	Deftere gider yazmak	Beyannamede indirim
Yasal dayanak	Yok, gider kabul edilmez	GVK md. 89/1
Sınır	—	Gelirin %15'i ve yıllık asgari ücret
İnceleme riski	Gider reddi, ceza ve gecikme faizi	Yok, şartlar sağlanmışsa

Vergi etkisi	Geçici; ceza ile geri alınır	Kalıcı, örnekte 14.000 TL

Sonuç olarak aynı primi doğru yerde, yani beyannamede indirirseniz aynı vergi avantajını cezasız elde edersiniz.

Beyannamede ve dosyanızda nelere dikkat etmelisiniz?

- Prim, beyannamenin gelirden indirilecek tutarlar bölümünde "şahıs sigorta primleri" olarak gösterilir. Poliçede kimlerin sigortalı olduğu ve primin türü (sağlık ya da hayat) beyannameyle uyumlu olmalıdır.
- Poliçeyi ve sigorta şirketinden aldığınız prim ödeme belgesini saklayın. Bunlar indirimin dayanağıdır.
- Eğitim ve sağlık harcamaları ayrı bir indirimdir (GVK md. 89/1-2). Bu indirimin sınırı beyan edilen gelirin %10'udur ve sigorta priminin sınırıyla karışmaz. Aynı harcama iki ayrı indirimde kullanılamaz.
- Yıl zararla kapanırsa veya kazanç düşükse indirim de o oranda küçülür ve kalan kısım sonraki yıla taşınmaz.

Kısacası, ailece özel sağlık sigortası yaptırıyorsanız primi beyannamede indirmeyi unutmayın. Örnekteki gibi %35'lik dilimdeyseniz ödediğiniz her 100 TL primin 35 TL'si vergiden size geri döner. Kazancınız 5.300.000 TL'yi aşıyorsa aşan kısımda oran %40'tır.

Dayanaklar

193 sayılı Gelir Vergisi Kanunu md. 89/1-1 (hayat ve şahıs sigorta primleri)

193 sayılı Gelir Vergisi Kanunu md. 89/1-2 (eğitim ve sağlık harcamaları)

193 sayılı Gelir Vergisi Kanunu md. 41 (gider kabul edilmeyen ödemeler)

193 sayılı Gelir Vergisi Kanunu md. 103 ve 332 Seri No.lu Gelir Vergisi Genel Tebliği (2026 tarifesi)

Asgari Ücret Tespit Komisyonu'nun 2025/1 sayılı Kararı (2026 asgari ücreti)

GİB, Gelir Vergisi Matrahından İndirilecek Hayat/Şahıs Sigorta Primleri Rehberi (Şubat 2026)

Bu yazı genel bilgilendirme amaçlıdır; somut durumunuz için mesleki değerlendirme yerine geçmez.